

**6D010300- Педагогика және психология мамандығы бойынша
 философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған
 Масимова Хуршидам Ташболатовнаның
 «Педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу
 жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамыту» тақырыбында дайындалған
 диссертациясына
 ресми рецензенттің жазбаша пікірі**

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және / немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымның даму бағыттарына және / немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі: 1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы); 3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми – техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)	Х.Т.Масимованың диссертациялық жұмысы Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми – техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының «Білім және ғылым саласындағы зерттеулер» бағытына <u>сәйкес</u> дайындалған.
2	Ғылымға маңыздылығы	<u>Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады / қоспайды, ал оның</u>	Диссертанттың қол жеткізген ғылыми практикалық нәтижелері

		маңыздылығы ашылған / ашылмаған.	педагогика ғылымының дамуына елеулі үлес қосады. Қазіргі психологиялық – педагогикалық теорияларға талдау жасау барысында айқындалған «бағалау», «педагогтің бағалау іс - әрекеті» ұғымының мәні ашылып, «педагогтердің оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс - әрекеті» ұғымына берілген авторлық анықтаманың ғылыми айналымға енгізілуі диссертациялық жұмыстың мәнін ашады. Диссертациялық жұмыстың зерттеу мәселесі бойынша жасалған құрылымдық – мазмұндық моделімен оны жүзеге асырудың кешенді бағдарламасының, әдістемесінің даярлануы жұмыстың теориялық маңыздылығы мен тәжірибелік құндылығын көрсетеді.
3	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) Жоғары; 2) Орташа; 3) Төмен; 4) Өзі жазбаған.	Диссертанттың зерттеу жұмысын өзі жазу деңгейі жоғары . Оған жұмыстың ғылыми стилінен; ғылыми әдебиеттерге, негізгі ұғымдарға жасаған жан – жақты талдауымен, аналитикалық тұжырымдарымен; диссертациялық жұмыстың мазмұнының бірізділікпен тығыз байланыстары дәлел бола алады.
4	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) Негізделген; 2) Жартылай негізделген; 3) Негізделмеген.	Диссертант Х.Т. Масимованың диссертациялық жұмысының өзектілігі заманауи білім беру аясында болашақ педагогтерді даярлауға, педагогтердің біліктілігін арттыруға қойылатын талаптар тұрғысынан негізделген.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды;	Х.Т. Масимованың диссертациясының мазмұны «Педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамыту» атты диссертация тақырыбын толық айқындайды.

		<p>2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды.</p>	<p>Зерттеу жұмысының бірінші бөлімінде педагогтердің бағалау іс-әрекетін дамытудың теориялық - әдіснамалық негіздері айқындалса, екінші бөлімінде педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың ұйымдастырушылық-әдістемелік негіздері қарастырылады, үшінші бөлімінде педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың әдістемесі және тәжірибелік – эксперимент нәтижелері мен педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытудың кешенді бағдарламасының мазмұны ашылған.</p> <p>Диссертациялық жұмыс 3 тараудан және 9 бөлімнен тұрады. Диссертациялық жұмыстың мазмұны зерттеудің ғылыми болжамы мен жетекші идеясы бойынша диссертация тақырыбын айқындайды.</p>
		<p>4.3 Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.</p>	<p>Диссертацияның мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді.</p> <p>Диссертацияның педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамыту жүйесін ғылыми-әдіснамалық негіздеу, әдістемесін дайындау және тиімділігін тәжірибелік – экспериментте дәлелдеу мақсаты төрт міндет арқылы жүзеге асқан. Бірінші міндетке сәйкес «бағалау іс-әрекеті», «педагогтердің оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекеті» ұғымдарының мәні нақтыланған; екінші міндет бойынша педагогтердің біліктілікті</p>

		<p>арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың әдіснамасын жасау, теориялық және практикалық алғышарттарын негіздеу; үшінші міндет педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың психологиялық – педагогикалық шарттарын анықтау мен негізделген; төртінші міндет педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың құрылымдық – мазмұндық моделін құрастыру, әдістемесін дайындап, тиімділігін тәжірибелік – экспериментте тексеру арқылы дәлелденеді.</p> <p>Алынған нәтижелер мақсат аясында қойылған міндеттердің толық жүзеге асырылғандығын көрсетеді және дәлелділігі мен сенімділігін растайды.</p>	
	<p>4.4 Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан; <u>1) толық байланысқан;</u> 2) жартылай байланысқан; 3) байланысы жоқ.</p>	<p>Х.Т. Масимованың зерттеу жұмысының барлық тараулары мен бөлімдері бір – бірімен логикалық тұрғыда толық байланысқан және ішкі бірлігі сақталған.</p>	
	<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: <u>1) сыни талдау бар;</u> 2) талдау жартылай жүргізілген;</p>	<p>Диссертант зерттеу мәселесі бойынша философиялық, психологиялық, педагогикалық ғылыми еңбектерді сыни талдай алған. Диссертация авторы ғылыми еңбектерге, пікірлер мен тұжырымдарға аналитикалық баға беріп, салыстыру негізінде өзіндік көзқарасын білдіріп ғылыми ұстанымының қалыптасқандығын көрсетеді.</p>	

		3)талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген.	
5	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма?</p> <p>1) <u>толығымен жаңа;</u></p> <p>2) жартылай жаңа (25 – 75 % жаңа болып табылады)</p> <p>3) жаңа емес (25 % кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Зерттеу мәселесі бойынша алынған ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табылады.</p> <p><i>Бірінші нәтиженің жаңалығы</i> диссертанттың философиялық, психологиялық – педагогикалық зерттеулерге талдау жасап, топтастырып «бағалау», «бағалау іс - әрекеті», «педагогтердің оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс - әрекеті» ұғымдарының өз – ара байланысын ашып, зерттеудің түйінді ұғымдарын ғылыми бағытта нақтылап, авторлық көз қарасын негіздеумен жаңаша болып табылады.</p> <p><i>Екінші нәтиже толық жаңа.</i> Өйткені зерттеу әдіснамасы философиялық, социологиялық, педагогика мен психологиялық бағытта жасалынып, ғылыми тұғырлар мен теориялық, практикалық алғышарттардың анықталуымен негізделеді.</p> <p>Үшінші нәтиже жаңа педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың психологиялық – педагогикалық шарттарының анықталуымен айқындалады.</p> <p>Төртінші нәтиженің жаңалығы педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс-әрекетін дамытудың құрылымдық – мазмұндық моделінің жасалуы, әдістемесінің дайындалуымен толық негізделген.</p> <p>Зерттеу нәтижесінде «Жаңартылған білім беру</p>

			<p>жағдайында педагогтің бағалау іс – әрекетінің психологиялық-педагогикалық негіздері» атты 80 сағаттық біліктілікті арттыру курсының оқу бағдарламасының жасалуы және «Критериалды бағалау жағдайында педагогтің бағалау іс – әрекетінің ерекшеліктері» әдістемелік құралдың жарық көруі ғылыми нәтижелер мен қағидаттардың толық жаңа екендігінен дәйек береді.</p>
		<p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? <u>1) толығымен жаңа;</u> 2) жартылай жаңа (25 – 75 % жаңа болып табылады) 3) жаңа емес (25 % кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Диссертацияның авторы жүргізілген зерттеу жұмысында маңызды ұсыныстар жасайды: педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытуды білім беру жүйесіндегі өзекті мәселелердің бірі ретінде қарау және оны тиімді жүзеге асыру мақсатында жүйелі түрде арнайы ғылыми – әдістемелік және тәжірибелік жұмыстарды жүргізу; педагогтердің оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытуға негізделген тәжірибеден өткен біліктілікті арттыру курсы ұйымдастыру; педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытуға арналған тренингтер, семинарлар, вебинарлар, шебер сыныптар, тәжірибелік және рефлексивтік алаңдар ұйымдастыру; педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамыту мақсатында педагогикалық, психологиялық, әдістемелік сүйемелдеуді үздіксіз жүзеге асыру. Диссертациялық жұмыстың шешімдері заманауи</p>

			<p>технологияларға негізделген.</p> <p>Зерттеу жұмысында мәселені шешудің өзіндік авторлық жолдары ұсынылғандықтан толығымен жаңа болып табылады.</p> <p>Диссертант зерттеу жұмысы барысындағы тұжырымдарын тәжірибеде дәлелдеген және ғылыми мақалалары арқылы растаған.</p>
6	Негізгі қорытындылардың негізділігі	6.1 Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде <u>негізделген / негізделмеген</u> (qualitative reserch және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)	<p>Зерттеу жұмысының барлық қорытындылары ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген және тәжірибелік – эксперимент арқылы дәлелденген.</p>
7	Қорғауға шығарылған негізгі кагидаттар	<p>7.1 Әр кагидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет: Қагидат дәлелденді ме?</p> <p>1) дәлелденді</p> <p>2) шамамен дәлелденді</p> <p>3) шамамен дәлелденбеді</p> <p>4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) Ия</p> <p>2) жоқ</p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) Ия</p> <p>2) жоқ</p> <p>7.4 Колдану деңгейі:</p> <p>1) тар</p> <p>2) орташа</p> <p>3) кең</p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) Ия</p>	<p>Зерттеу жұмысы бойынша қорғауға ұсынылған барлық негізгі кагидаттар теориялық және эмпирикалық зерттеу әдістерімен толығымен дәлелденген.</p> <p>Зерттеу барысында негізгі ұғымға авторлық анықтама берілген; педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытудың құрылымдық – мазмұндық моделі жасалған және тәжірибеде дәлелденген; психологиялық – педагогикалық шарттары ғылыми негізделген.</p> <p>Қорғауға шығарылған негізгі кагидаттар өзіндік түпнұскалық бірегей жанашылдық сипатта болғандықтан тривиалды емес, жаңа болып табылады.</p> <p>Диссертациялық жұмыс нәтижесінде ұсынылған біліктілікті арттыру бағдарламасы жаңа және педагогтердің біліктілігін арттыруда қолданылу ауқымы кең.</p>

		2) жоқ	<p>Диссертацияның негізгі кағидалары:</p> <p>1. Development of the evaluative activities of teachers in the conditions of updated education // Cypriot Journal of Educational Science. (2022), April. T. 17. B 4, C.15, Birlesik Dunya Yenilik Arastirma ve Yayıncılık Merkezi. ISSN:1305-9076E-ISSN:1305-905X;</p> <p>2. Жаңартылған білім беру жағдайында педагогтердің бағалау әрекетінің мәні, мазмұны, құрылымдық ерекшеліктері // Абай ат ҚазҰПУ «Педагогика және психология» ғылыми – әдістемелік журнал №4 (41) 2019ж. - 29-42 б;</p> <p>3. Критериалды бағалауды жүзеге асыруда педагогтің бағалау әрекетінің ерекшеліктері // Абай ат. ҚазҰПУ «Хабаршы – Вестник – Bulletin» «Педагогика ғылымдары» сериясы №4 (64) 2019. -33- 39 б;</p> <p>4. Қалыптастырушы бағалауды қолдануда педагогтің бағалау іс-әрекеті // «Наука и жизнь Казахстана» халықаралық журнал № 7/2 2020. -169-177 б қатарлы ғылыми мақалаларда және ғылыми – әдістемелік конференциялар жинақтарында жарияланған мақалаларда талқыланып, дәлелденген.</p>
8	Дәйектілік принципі дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған: 1) ия; 2) жоқ.	<p>Зерттеу барысында басшылыққа алынған әдіснамалық тұғырлар мен ұстанымдар ғылыми тұрғыда негізделген. Әр әдістеме егжей-тегжейлі сипатталған.</p> <p>Диссертациялық жұмыста келтірілген әдістемелердің сенімділігі мен нақтылығы зерттеу тақырыбы бойынша іргелі әзірлемелермен; зерттеу бағдарламасының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкестігімен; зерттеудің теориялық және</p>

		эмпирикалық әдістерінің және эксперименттік мәліметтерді математикалық – статистикалық өңдеу әдістерінің оңтайлы үйлесімімен дәйектелген.
	8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ.	<p>Диссертацияның нәтижелері заманауи зерттеу әдістері мен мәліметтерді өңдеу әдістерін қолдану арқылы алынған.</p> <p>Алынған ғылыми зерттеу нәтижелері мен мәліметтер цифрлық технология арқылы сызба, кесте, диаграмма түрінде ұсынылған.</p>
	8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өз ара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) ия; 2) жоқ.	<p>Диссертация мазмұнындағы теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өз – ара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулер арқылы толымды және ғылыми методологиялық мәдениет тұрғысынан тексеріліп дәлелденген және расталған.</p> <p>Диссертациялық зерттеу жұмысы барысында алынған нәтижелер теориялық және тәжірибелік тұрғыдан дәлелденген.</p>
	8.4 Маңызды дәлелдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге	Диссертациялық жұмысты жазу барысында автор тарапынан тұжырымдалған маңызды мәлімдемелер сенімді әдебиеттерге

		сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.	сілтеме келтіру арқылы расталған .
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті</u> / жеткіліксіз.	Пайдаланылған әдебиеттер көзі жеткілікті . Жұмысты жазу барысында диссертант 278 отандық және шетел ғалымдарының еңбектеріне шолу жасаған.
9	Практикалық құндылық принципі	Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ.	Зерттеудің теориялық маңызы бар. Себебі, «педагогтердің оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс - әрекеті» ұғымына авторлық анықтама берілген, педагогтің бағалау іс-әрекетінің құрылымы анықталып , толық сипаттамасы берілген, педагогтердің бағалау іс-әрекетін дамытудың ұйымдастырушылық негіздері айқындалған, педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытудың компоненттері, өлшемдері мен көрсеткіштері қамтылған, әдістері мен технологиялары, деңгейлері айқындалған құрылымдық – мазмұндық моделі жасалған.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ.	Диссертацияның практикалық маңыздылығы жоғары. Өзірленіп өңделген педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамытудың моделі жүйелілік-іс-әрекеттік, акмеологиялық, аксиологиялық, синергетикалық тұғырларға негізделген, өлшемдері, көрсеткіштері, әдістері, технологиялары және мотивациялық – мақсаттық, мазмұндық, технологиялық, рефлексивтік компоненттері анықталған, практикада қолдану мүмкіндігі жоғары.

			<p>Диссертант тарапынан педагогтердің біліктілігін арттырудың оқу бағдарламасы және оқу тақырыптық жоспары жасалған. Оның тиімділігі тәжірибеде тексерілген.</p> <p>Алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары.</p>
		<p>9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады ма?</p> <p><u>1) толығымен жаңа;</u></p> <p>2) жартылай жаңа (25 – 75% жаңа болып табылады);</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады);</p>	<p>Практикалық ұсыныстар толығымен жаңа болып табылады. Бұл ұсыныстар педагогтердің біліктілігін арттыру және қайта даярлауда маңызды деп санаймын.</p>
10	Жазу және рәсімдеу сапасы	<p>Академиялық жазу сапасы:</p> <p><u>1) жоғары;</u></p> <p>2) орташа;</p> <p>3) орташадан төмен;</p> <p>4) төмен</p>	<p>Масимова Х.Т өз зерттеу жұмысын диссертациялық жұмысқа қойылған талаптарға сәйкес жазған.</p> <p>Жазу сапасы жоғары.</p>

Шешім: Хуршидам Ташболатовна Масимованың 8D011- педагогика және психология (6D010300 – Педагогика және психология) бағыты бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынған «Педагогтердің біліктілікті арттыру жағдайында оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау іс – әрекетін дамыту» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы аяқталған және ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің талаптары мен «Дәрежелер беру қағидаларында» көрсетілген талаптарға сәйкес келетіндіктен философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайықты деп санаймын.

Ресми рецензент:

«13.00.02» - оқыту және тәрбиелеу теориясы мен әдістемесі»,

Туран университетінің Білім беруді

акпараттандыру ғылыми-зерттеу институтының

директоры, педагогика ғылымдарының

докторы, доцент:

